

BOGANMELDELSER

SVEN BRISMAN: *De modärna affärsbankerna.* Stockholm 1915.

Med Rette gør Forf. af dette omfangsrige Værk opmærksom paa, at den bankpolitiske Litteratur hidtil har for sømt det private Bankvæsen, og at man først i den seneste Tid har faaet Øjet aabnet for de store og overmaade vigtige Problemer, som foreligger paa dette Omraade. Vel sandt, de forskellige udmærkede Monografier om de enkelte Landes Bankvæsen, man har, omhandler ved Siden af Seddelbankerne ogsaa meget udførligt det private Bankvæsen i de paagældende Lande, men samlede Fremstillinger af det private Bankvæsen i de forskellige Lande kan snart tælles; udover Somarys Bog, der væsentlig indskrænker sig til at omtale de 3 Hovedlande, har man, saavidt jeg erindrer, ingen anden Fremstilling end den Bog, som her skal omtales.

Man vil saaledes forstaa, at der vil være god Brug for et saadant Værk, og Forf. har gjort et stort Arbejde ved at samle Oplysninger sammen om det private Bankvæsen i de forskellige Lande; den Bibliografi, hvormed Bogen indledes, er vist ogsaa saa nogenlunde fuldstændig — kun virker det jo lidt pudsigt at se, at den eneste Kilde, Forf. anfører til Viden om norsk og dansk Bankvæsen, er hans egen Artikel i *Økonomisk Tidsskrift*. De Domme, Forf. fælder over de forskellige Arbejder, synes ogsaa undertiden

BOGANMELDELSER

SVEN BRISMAN: *De modärna affärsbankerna.* Stockholm 1915.

Med Rette gør Forf. af dette omfangsrige Værk opmærksom paa, at den bankpolitiske Litteratur hidtil har for sømt det private Bankvæsen, og at man først i den seneste Tid har faaet Øjet aabnet for de store og overmaade vigtige Problemer, som foreligger paa dette Omraade. Vel sandt, de forskellige udmærkede Monografier om de enkelte Landes Bankvæsen, man har, omhandler ved Siden af Seddelbankerne ogsaa meget udførligt det private Bankvæsen i de paagældende Lande, men samlede Fremstillinger af det private Bankvæsen i de forskellige Lande kan snart tælles; udover Somarys Bog, der væsentlig indskrænker sig til at omtale de 3 Hovedlande, har man, saavidt jeg erindrer, ingen anden Fremstilling end den Bog, som her skal omtales.

Man vil saaledes forstaa, at der vil være god Brug for et saadant Værk, og Forf. har gjort et stort Arbejde ved at samle Oplysninger sammen om det private Bankvæsen i de forskellige Lande; den Bibliografi, hvormed Bogen indledes, er vist ogsaa saa nogenlunde fuldstændig — kun virker det jo lidt pudsigt at se, at den eneste Kilde, Forf. anfører til Viden om norsk og dansk Bankvæsen, er hans egen Artikel i *Økonomisk Tidskrift*. De Domme, Forf. fælder over de forskellige Arbejder, synes ogsaa undertiden

lidt forhastede; saaledes stempler han „Bank-Archiv“ som „nästan alldeles värdilös“, det Tidsskrift, hvori v. Lumm, Conrad o. a. i 1912 førte Diskussionen om en saa interessant bankpolitisk Dannelse som det tyske Konditions-Kartel.

Maaske hænger dette sammen med, at Forf., ud fra den Opgave han har sat sig, at skildre den moderne Kredit-Bank-Type, som den kom frem efter 1830'erne i de forskellige Lande, ganske lader Spørgsmaalet om Hovedbankernes Stilling ude af Betragtning; det er han selvfølgelig berettiget til, men det forekommer mig, at man savner noget i Skildringen af det private Bankvæsen, om man ikke faar Øje for, hvorledes de seddeludstedende Banker taber i Betydning, hvorledes de private Banker er interesserede i Centralbankens Magt i vanskelige Tider og hvorledes man f. Eks. i England søger at hjælpe og styrke Centralbanken fra de store Privat-Bankers Side.

Dette og andre Spørgsmaal af mere teoretisk Karakter gaar Forf. kun i meget ringe Grad ind paa — det er min Hovedindvending mod Bogen. Men det er jo muligt, at Forf. siden hen vil komme ind derpaa — den foreliggende Bog giver, som sagt, et udmærket fyldigt Materiale for saadanne mere teoretiske Betragtninger. — Særlig maa jeg pege paa den gode Udnyttelse, Forf. har gjort af de fortræffelige Oplysninger, som findes i Beretningerne fra National Monetary Commission.

Man kan ikke ved Læsningen af denne Bog frigøre sig fra Tanken om, hvormeget der vel af det, Forf. skildrer, vil passe efter Krigen: vil London vedblive at være det centrale Pengemarked, hvorledes vil det gaa de oversøiske Banker o. s. v., — er overhovedet ikke Bogen allerede Historie? Lad os haabe, at det ikke slaar til — Bogen fortjener en bedre Skæbne.

Axel Nielsen.